

Broj: 03-02-604/2024
Sarajevo, 21.06.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedatelj
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije BiH, a u vezi sa odredbama čl. 163, 164. i 165. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i čl. 155, 156. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), **radi razmatranja i prihvatanja, dostavljam Vam NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAPOŠLJAVANJU STRANACA**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 36. sjednici, održanoj 20.06.2024. godine.

Nacrt zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Privitak u printanoj i elektronskoj formi (CD):

- Nacrt zakona na hrvatskom jeziku,
- Odredbe zakona koje se mijenjaju i dopunjaju,
- Obrazac 1a,
- Obrazac 2,
- Obrazac IFP-NE,
- Izjava o usklađenosti,
- Zaključci/Mišljenja skupština kantona i
- Zakon o zapošljavanju stranaca
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 111/12)

Co: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
gosp. Adnan Delić, ministar

Lo : *Predmet*

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

NACRT

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAPOŠLJAVANJU STRANACA

Sarajevo, lipanj 2024. godine

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAPOŠLJAVANJU STRANACA

Članak 1.

U Zakonu o zapošljavanju stranaca („Službene novine Federacije BiH”, broj: 111/12), članak 3. stavak (2) mijenja se i glasi:

„(2) Obrtnik je sukladno Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, broj: 75/21) fizička osoba koja obavlja djelatnost u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba sa kojima je u obvezi zaključiti ugovor o radu sukladno propisima iz oblasti radno – pravnih odnosa.”

Članak 2.

U članku 8. iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:

„(3) Rješenje iz stavka (2) ovog članka mjerodavna kantonalna služba dužna je donijeti u roku od najdulje 30 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stavka (2) ovog članka.”

Stavci (3) do (7) postaju stavci (4) do (8).

Članak 3.

U članku 9. iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) koji glasi:

„(3) Postupak i proceduru izdavanja radne dozvole propisuje Federalno ministarstvo, u roku od najdulje 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Članak 4.

U članku 15. u stavku (1) dodaje se nova točka g) koja glasi:

„Strancu koji se zapošljava sukladno odluci o deficitarnim zanimanjima iz članka 15a. ovog zakona.”

Članak 5.

Iza članka 15. dodaje se članak 15a. koji glasi:

„Članak 15a.

(1) Na temelju stanja na tržištu rada na razini Federacije, glede broja i strukture nezaposlenih osoba, te potreba pojedinih gospodarskih djelatnosti, Federalni zavod za zapošljavanje najkasnije do 30.10. tekuće godine, nakon provedenih konsultacija sa reprezentativnom udrugom poslodavaca, te uz prethodno pribavljenu suglasnost Federalnog ministarstva, donijet će odluku o deficitarnim

zanimanjima za koje mjerodavne kantonalne službe nisu obvezne pribaviti odobrenje Federalnog zavoda za zapošljavanje iz članka 7. stavak (2) ovog zakona.

- (2) Procjena stanja i potreba na tržištu rada iz stavka (1) ovoga članka, ustvrđivat će se na razini Federacije na temelju kriterija koji se odnose na:
- zanimanja koja nedostaju,
 - provedbu strateških i investicijskih projekata,
 - druge okolnosti važne za ekonomski rast i održivi razvoj.
- (3) Federalni zavod za zapošljavanje dužan je pratiti stanje i potrebe iz stavka (1) ovoga članka i sukladno istim, vršiti izmjene i dopune odluke iz stavka (1) ovog članka.
- (4) Odluka iz stavka (1) ovoga članka objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i na web stranici Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi.
- (5) Zanimanja iz odluke iz stavka (1) ovog članka, izuzeta su od provjere podataka na evidencijama nezaposlenih osoba i davanja odobrenja Federalnog zavoda za zapošljavanje iz članka 7. stavak (2) ovog zakona prilikom izdavanja radne dozvole."

Članak 6.

U članku 21. stavak (1) mijenja se i glasi:

„Kantonalne službe za zapošljavanje obvezne su o izdatim radnim dozvolama voditi odgovarajuću evidenciju sukladno Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja („Službene novine Federacije BiH”, br. 74/18 i 90/20).“

Članak 7.

U članku 22. stavak (1) briše se točka d), a dosadašnja točka e), postaje točka d).

Članak 8.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

**OBRAZLOŽENJE
NACRTA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAPOŠLJAVANJU
STRANACA**

I - USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama članka IV.A.20.(1) d), a u vezi sa člankom III.2.e) i člankom II.A.2.1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Prema odredbama članka IV.A.20.(1) d) Ustava Federacije, Parlament Federacije mjerodavan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti, a prema odredbama članka III.2.e) federalna vlast i kantoni mjerodavni su za socijalnu politiku.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike od strane Udruge poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine dostavljena je inicijativa sa tekstom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zapošljavanju stranaca, te je istom zatraženo pokretanje odgovarajućih aktivnosti u cilju dostavljanja navedenog teksta Zakona u parlamentarnu proceduru. Naime, Federacija Bosne i Hercegovine, odnosno Bosna i Hercegovina susreće se sa problemom nedostatka radne snage, posebito u proizvođačkim, uslužnim i drugim djelatnostima, što se posebito odražava na velike poslodavce koji su pretežito orijentirani na izvoz. Nedostatak radne snage aktualan je problem u poslednjih nekoliko godina za domaće gospodarstvenike, posebito izvoznike, bez obzira što na evidencijama službi za zapošljavanje postoji određen broj nezaposlenih osoba sa zanimanjima za koje poslodavci smatraju da su deficitarna zanimanja, te osobe ipak ne traže posao nego su u evidencijama zbog zdravstvenog osiguranja i drugih eventualnih socijalnih nadoknada, koje ostvaruju kao nezaposlene osobe. S tim u vezi, ovo ministarstvo je pripremilo Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zapošljavanju stranaca.

Kako se ovim zakonom uređuje oblast koja je u zajedničkoj mjerodavnosti federalne i kantonalnih vlasti, Prednacrt Zakona dostavljen je svim skupštinama kantona u Federaciji BiH, radi pribavljanja mišljenja o istom.

Također, Prednacrt Zakona dostavljen je Federalnom zavodu za zapošljavanje i kantonalnim službama za zapošljavanje.

Pored toga, Prednacrt Zakona upućen je Savezu samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine, odnosno Delegaciji sindikata u Ekonomsko-socijalnom vijeću za teritoriju Federacije BiH i Udruzi poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine, kao

reprezentativnim udrugama radnika, odnosno poslodavaca na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, radi davanja mišljenja.

Prednacrt Zakona upućen je i Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, radi davanja mišljenja, te Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Također, na Prednacrt Zakona zatraženo je mišljenje Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritoriju Federacije BiH.

Sukladno članku 27. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), na navedeni Prednacrt Zakona zatražena su mišljenja Federalnog ministarstva financija, Federalnog ministarstva pravde i Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije.

III – USKLAĐENOST SA PROPISIMA EUROPSKE UNIJE

Imajući u vidu predmet i sadržaj ovog zakona, ustvrđeno je da ne postoji odgovarajući izvori prava Europske unije sa kojim je potrebno izvršiti usklađivanje.

IV - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Člankom 1. određena je definicija obrtnika sukladno novom Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 75/21).

Člankom 2. ovog Zakona dodan je novi stavak u članku 8. kojim se propisuje da je rješenje o radnoj dozvoli mjerodavna kantonalna služba dužna donijeti u roku od najduže 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za njeno izdavanje.

Člankom 3. ovog Zakona propisano je da će postupak i proceduru izdavanja radne dozvole propisati Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, u roku od najduže 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Člankom 4. ovog Zakona u članku 15. u stavku (1) dodata je nova točka g) kojom se propisuje izuzetak kod izdavanja radne dozvole strancu koji se zapošljava sukladno Odluci o deficitarnim zanimanjima iz članka 15a. ovog zakona.

Člankom 5. ovog Zakona dodaje se novi članak 15a. kojim se propisuje da će na temelju stanja na tržištu rada na razini Federacije, glede broja i strukture nezaposlenih osoba, te potreba pojedinih gospodarskih djelatnosti, Federalni zavod za zapošljavanje najkasnije do 30.10. tekuće godine, nakon provedenih konzultacija sa reprezentativnom

udrugom poslodavaca, te uz prethodno pribavljenu suglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, donijeti odluku o deficitarnim zanimanjima za koje mjerodavne kantonalne službe nisu obvezne pribaviti odobrenje Federalnog zavoda za zapošljavanje. Procjena stanja i potreba na razini Federacije ustvrđivat će se na temelju kriterija koji se odnose na zanimanja koja nedostaju, provedbu strateških i investicijskih projekata i druge okolnosti važne za gospodarski rast i održivi razvoj. Federalni zavod za zapošljavanje dužan je pratiti stanje i potrebe i sukladno istim, vršiti izmjene i dopune navedene odluke, a ova odluka objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i na web stranici Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi. Zanimanja iz navedene odluke, izuzeta su od provjere podataka na evidencijama nezaposlenih i davanja odobrenja Federalnog zavoda za zapošljavanje prilikom izdavanja radne dozvole.

Člankom 6. ovog Zakona propisano je da su kantonalne službe za zapošljavanje obvezne o izdatim radnim dozvolama voditi odgovarajuću evidenciju sukladno novom Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja („Službene novine Federacije BiH”, br. 74/18 i 90/20).

Člankom 7. ovog Zakona propisuje se da se u članku 22. stavak (1) briše točka d), a dosadašnja točka e), postaje točka d), kojom se propisivalo da se odredbe Zakona o zapošljavanju stranaca ne primjenjuju na stranca koji je ravnatelj gospodarskog društva u većinskom vlasništvu strane pravne ili fizičke osobe.

V - FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u Proračunu Federacije Bosne i Hercegovine.

(„Službene novine Federacije BiH”, broj: 111/12)

O d r e d b e
Zakona o zapošljavanju stranaca čije se izmjene i dopune predlažu

Članak 3.

(1) Poslodavcem u smislu ovog zakona smatra se pravna ili fizička osoba koja obavlja gospodarsku ili drugu djelatnost i zapošljava strance na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Federacija).

(2) Obrtnik i osoba koja obavlja srodnu djelatnost u smislu Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/09 i 42/11) jeste fizička osoba koja obavlja djelatnost u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba sa kojima je u obvezi zaključiti ugovor o radu sukladno Zakonu o radu i kolektivnim ugovorom.

Članak 8.

(1) Radna dozvola je temelj za zaključivanje ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova.

(2) Sukladno utvrđenoj kvoti radnih dozvola u Federaciji, a na temelju zahtjeva poslodavca, radnu dozvolu za zaključivanje ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova u formi rješenja izdaje mjerodavna kantonalna služba.

(3) Radne dozvole ustvrđene godišnjom kvotom izdaju se prvo za produženje već izdatih radnih dozvola, a zatim za novo zapošljavanje.

(4) Zahtjev za produženje radne dozvole poslodavac je dužan podnijeti u roku od 30 dana prije istjeka njenog važenja.

(5) Protiv rješenja iz stavka (2) ovog članka može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike (u dalnjem tekstu: Federalno ministarstvo) u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(6) Federalno ministarstvo dužno je donijeti rješenje po žalbi u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe.

(7) Rješenje Federalnog ministarstva je konačno i protiv njega se ne može pokrenuti upravni spor.

Članak 9.

(1) Uz zahtjev za izdavanje radne dozvole poslodavac je dužan priložiti:

- izvod iz relevantnog registra mjerodavnog suda ili rješenje o registriranju za obavljanje djelatnosti izdato od mjerodavnog organa sukladno Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima;

- podatke o strancu kojeg namjerava zaposliti u smislu članka 2. ovog zakona, a naročito: ime i prezime, imena i prezimena roditelja, datum rođenja, spol, mjesto prebivališta i adresu stanovanja u zemlji podrijetla, broj, datum i mjesto izdavanja važeće putne isprave;

- podatke o radnom mjestu ili vrsti posla, te uvjetima rada;
- dokaz banke kod koje poslodavac ima račun o solventnosti;
- dokaz o izmirenim poreskim obvezama i uplaćenim doprinosima za sve zaposlene uključujući i stranca u slučaju produženja radne dozvole;
- obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranca, vrstu stručne spreme i stručnih znanja i kvalifikacija koje se traže za obavljanje tog posla i
- ovjeren prijevod diplome o stručnoj spremi na jednom od jezika u službenoj uporabi u Federaciji.

(2) Ukoliko stranac koji namjerava registrirati obrt podnosi zahtjev za izdavanje radne dozvole uz zahtjev je dužan priložiti:

- rješenje o odobravanju obavljanja obrta stranom državljaninu;
- ovjeren prijevod putne isprave ili drugog identifikacijskog dokumenta;
- ovjeren prijevod diplome o stručnoj spremi na jednom od jezika u službenoj uporabi u Federaciji.

Članak 15.

(1) Radna dozvola može se izdati neovisno od ustvrđene godišnje kvote radnih dozvola u sljedećim slučajevima:

- a) strancu koji ima obrazovanje koje odgovara visokom obrazovanju, završenom postdiplomskom ili doktorskom studiju u Federaciji,
- b) strancu čiji se rad u Federaciji zasniva na međunarodnom sporazumu,
- c) strancu koji obavlja ključne poslove u poslovnom subjektu, a koji nije izuzet od potrebe posjedovanja radne dozvole na temelju međunarodnog sporazuma,
- d) učiteljima ili nastavnicima koji izvode ili pomažu u nastavi u obrazovnim ustanovama zbog svog specifičnog znanja,
- e) profesionalnim sportistima ili sportskim radnicima koji na temelju valjano zaključenog ugovora rade u Federaciji,
- f) strancu koji je u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici sa strancem sa odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini ili je dijete stranca sa odobrenim stalnim boravkom u Bosni i Hercegovini.

(2) U slučaju iz stavka (1) točka a) ovog članka u postupku donošenja odobrenja službena osoba Federalnog zavoda za zapošljavanje vrši provjeru da li na evidencijama nezaposlenih u Federaciji ima osoba koje ispunjavaju uvjete koje zahtijeva poslodavac za zaključenje ugovora o radu ili ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova sa strancem.

(3) Odobrenje za izdavanje radne dozvole u slučaju iz stavka (2) ovog članka izdat će se samo ukoliko nezaposlene osobe sa evidencije kantonalnih službi, van mjesta sjedišta poslodavca, ne prihvate ponuđeno zaposlenje.

Članak 21.

- (1) O izdatim radnim dozvolama kantonalne službe vode evidenciju sukladno Pravilniku o evidencijama u oblasti zapošljavanja ("Službene novine Federacije BiH", broj: 24/06).
- (2) Federalni zavod za zapošljavanje vodi statističke evidencije o izdatim radnim dozvolama koje moraju biti javne i transparentne.
- (3) Podaci o zaposlenim strancima u Federaciji moraju se razvrstavati prema spolnoj strukturi sukladno propisima o ravнопрavnosti spolova.

Članak 22.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na stranca koji:

- a) je član diplomatske misije, odnosno konzularnog ureda strane države ili član misije koja ima diplomatski status i kojem je izdata posebna iskaznica;
- b) na temelju međunarodnog ugovora ima privilegije i imunitete;
- c) u Federaciji obavlja poslove na temelju međunarodnog sporazuma o stručno-tehničkoj pomoći koji Bosna i Hercegovina zaključi sa drugom državom, međunarodnom organizacijom ili Europskom unijom, ili provodi projekat sukladno takvom međunarodnom sporazumu;
- d) je ravnatelj gospodarskog društva u većinskom vlasništvu strane pravne ili fizičke osobe;
- e) je zaposlenik poslodavca sa sjedištem u drugoj državi sa kojom Bosna i Hercegovina ima zaključen ugovor o socijalnom osiguranju, a upućen je u Federaciju da za njega obavi poslove za razdoblje određeno tim ugovorom.